

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

כו.

עין משפט
גזר מצוה

א ה מ"י פ"ו מהלכות
 יבום הל' ט סגן עשין
 נא טו"ש"ע אה"ע סימן קע
 סעיף ט"ו וימין קעד
 סעיף ט:
 ב ו מ"י שס פ"ה הל' יב
 סגן שס טו"ש"ע שס
 סימן קע סעיף יט וע"י שס
 גטור זכ"י:
 ג א מ"י שס פ"ה הל' טו)
 ופ"ו הלכה כ טו"ש"ע שס
 ס"י קסב סעיף ה:
 ד ח מ"י שס פ"ה הל' יב
 טו"ש"ע שס ס"י קע
 סעיף יח:

תוספות ישנים

לדברי האומר אין זיקה
 וא"ת אמאי חלץ לבעלת
 הוגט לא נפטרה זרה הא
 אמרין לקמן ספק ר"ג
 (הא) דלמ"ד אין זיקה חלץ
 לבעלת הוגט נפטרה זרה.
 וי"ל דהך דלקמן מיידי לפי
 מסקנה דהכא דקבר שמואל
 יש זיקה ולכן לא נפטרה
 זרה. עוד פ"י הר"מ דהך
 כ' נמי אמרין הכא
 דשמואל איירי (הך) לדברי
 האומר אין זיקה היינו
 דוקא ירשא דמלתא דחלץ
 לאחיות אבל האי דקאמר
 חלץ לבעלת הוגט לא נפטרה
 זרה מיידי [דוקא] למ"ד יש
 זיקה. והאי דנקט מלתא
 כגמלי. י"ל דירשא אשמינן
 מדושא דאע"ג דאין זיקה
 מ"מ חלץ לאחיות לא נפטרו
 זרות אע"ג דשאר חליצה
 פסולה פטרה למ"ד אין
 זיקה פסול דאחיות חמיר
 טפי וסיפא אשמינן
 דלמ"ד יש זיקה חלץ לבעלת
 הוגט לא נפטרה זרה אע"ג
 דשאר חליצה פסולה פטרה
 היינו דוקא למ"ד אין זיקה
 אבל למ"ד יש זיקה לא
 פטרה:

מאי אחד חו"ץ בלו"ן דקאמר **אמבעיעת**. תימה דלקמן מסקינן
 דשמואל המחיל ולא המחיל קאמר והתחיל באחיות לא יגמור
 זכרות ולא מיפטרה רחל בחליצה כרתה וכ"ש היכא דשניהן שוין דבעינן
 חליצה מתרוייהו דלחאי שינויא לא מפלגינן בין מיפטרה נפשה למיפטרה
 זרה ואר"י דההוא דמפרש לקמן

דשמואל המחיל ולא המחיל קאמר סבר
 כשינויא דבסמך דמפלגינן בין מיפטרה
 נפשה למיפטרה זרה ושינויא דהכא
 דאחד חו"ץ לכו"ן לאתמצעית סבר כרז
 אשי דאמר לקמן לא אלימא זיקה
 לשוויי זרה כערוה וחליצה זרות היא
 חליצה כשרה ולהכי חלץ לאחיות לא
 נפטרו זרות אבל הכא דשניהן שוין
 אחד חו"ץ לכו"ן: **א"ל** צרה דא"ה
 תיפטר. דהא חליצה כשרה היא פי'
 בקונ"ט דאי בעי מייבס לה וא"י' לומר
 כן דאסירא ליה משהו ביטול מלות
 יבמין ומ"מ לא חשיב זכאי חליצה
 פסולה כדפרישית לעיל:

א"ה חלץ בצרות נפטרו אחיות
 ואצרת רחל מי **מיפטרה**.

פירוש כיון דאוקמה חלץ לאחיות לא
 נפטרו זרות דוקא מרחל ומשום שחלץ
 ללאה בעינן זה נמי שחלץ ללאה חלץ
 לזרות נמי לא נפטרו לאחיות:

שמואל התחיל ורא התחיל
 קאמר. השתא לפי

המסקנה לית ליה להא דשמואל לדברי
 האומר אין זיקה קאמר לפני האמת
 למ"ד אין זיקה חלץ לאחיות ולבעלת
 גט נפטרו זרות (א) אחיות אלא
 שמואל אליבא דנפשיה דלית ליה זיקה
 קאמר והא דלא קאמר אלא לפי שלא
 הוזכר שם אמורא תחלה ומיידי
 כשחלץ ללאה קודם נפילת רחל וזרתה
 ולהכי התחיל בצרת לאה יגמור אף
 ברחל דכשנפלה רחל כבר נפטרה לאה
 בחליצה כרתה וחליצה רחל חליצה
 כשרה היא דלא היא אלא קרובת
 זרת חלוצתו וקצת דוחק הוא דה"ל
 לפרש כהדיא דליירי בנפול זה אחר זה
 כיון דעד השתא הוה איירי בנפול צבת
 אחת ועוד אמר ר"י דמצינו לפרש
 דאיירי אפי' נפול צבת אחת כדס"ד
 עד השתא ואפ"ה התחיל בצרת לאה
 יגמור ברחל ואע"ג דחליצה הכרה היא
 חליצה פסולה דהוא לה זרת אחות
 אשה בזיקה ולא מיפטרה לאה
 בחליצה מ"מ חשיב חליצה רחל חליצה
 כשרה ואפי' אי חלץ ללאה כרישא קודם
 רחל כיון דלא נשפיר בלאה אלא זיקה
 מועטת שכבר חלץ לזרתה חליצה
 חשוכה טפי ולהכי לא חשיב רחל אחות
 חלוצתו כעין שפירש ה"ר אברהם

לעיל ואע"ג דקודם שחלץ לזרת לאה כבר נפטרה רחל ושמואל סבר
 בהחולץ (לקמן ד' מ:) כיון שנאסרה עליו עשה אחת נאסרה עולמית מכל
 מקום הוי חליצה רחל חליצה כשרה כיון דעכשיו אינה אחות
 וקוקתו ואינה אסורה אלא משום שנאסרה עליו כבר:

תניא בוותיה דרב אשי. אצרייתא לא שייך למימר דהתחיל ולא
 התחיל קאמר דא"כ הוה ליה לפרושי הכי כהדיא אבל
 שמואל דאיירי נמי בבעלת הוגט ובעלת מאמר נקט לשון השוה
 בזו"ן: **א"ה** יבומי נמי תתייבם. וא"ת אין הי"נ ומ"מ נקט
 חליצה לאשמועינן דחליצה פסולה אינה פוטרת כמו שמואל ליישבא
 דהתחיל ולא התחיל ה"מ למינקט יבום וי"ל דשמואל לא נקט יבום
 משום דמתני' היא מותר אדם בקרובת כו' אבל כרייתא ה"ל למנקט
 יבום דעדיפא טפי אי נמי לשמעינן תרוייהו:

אחריו חזרו ותקנו. דחוק לומר כן משום דלא מסתבר
 ליה למימר דלא אלימא זיקה לשוויי לזרה כערוה:

בעלת

חלץ לאחיות. שתי אחיות שנפלו לפניו משני אחים וכל אחת כרתה
 עמה וחלץ לאחיות לא נפטרו זרותיהן הואיל ואי בעי לייבומי לא מצי
 אלא יחלוץ לזרות ויפטרו אחיות. ואע"ג דזרות נמי אי הוה בעי לא
 הוה מייבס מיהו קל איסורם משל אחיות הלכך אף חליצתם משוכחות

משל אחיות והכי מפרש לקמן: **היכא**
דקיימא חליצה דשמעון חליצה כשרה.

לחלוץ לשניה שהוה לא חלץ לראשונה:
חלץ לה ראובן חליצה פסולה. בתמיה.
 ראובן שחלץ לראשונה והוא הך אחות
 חלוצתו ולא חליצה מעליא היא
 כדשמעון דזיקה גרידתא היא:
אאתמצעית. כלומר השלישית לאחר

שחלץ שמעון לשניה שהיא על שניהן
 אחות חלוצה ושניהן שוין בה וקסבר
 חליצה פסולה אין זריכה לחזור
 על כל האחין: **כיון דרובה גביה**.
 שהחולץ לשלישית חלץ לב' **למיפטרה**
זרה. כדקאמר' לא נפטרו זרות:

אבל מיפטרה נפשה פטרה. בחליצה
 דכל דהו הלכך אחד חו"ץ לג' היכא
 דליכא זרות כהדיירו: **לבעלת הוגט**.

ז' יבמות מלח אחד ונתן יבם גט
 לאחת מהן שוב אין חליצה הוגנת
 כל כך דקלישא זיקתה ולא חלץ לה
 לא נפטרה זרה: **חלץ לבעלת מאמר**.

עשה מאמר באחת מנשי אחיו המת
 ואח"כ חלץ לה לא נפטרה זרה
 שחליצה זו אינה פוטרת לגמרי
 שעדיין זריכה גט למאמר כדמתן

בפרק ר"ג (לקמן ד' ט) עשה מאמר
 וחלץ זריכה הימנו גט. ואע"ג דיהיב לה
 גט אחר דחלץ לה הוא דמהניא אבל
 כרתה זריכה חליצה אבל חלץ לזרה

נפטרה בעלת מאמר מחליצה ואינה
 זריכה אלא גט למאמר: **דהוא**
אחוס אשה בזיקה. ואי הוה בעי
 לייבומי לא מצי ולהכי גריעה

חליצתה: **לזרות נמי** הא זרת
 אחות וזוקה היא ואסירא לייבומי
 לזרה במקום ערוה קיימא: **והאמר**
שמואל כו' כפ"ב: **אי הכי** דאין

זיקה חלץ לאחיות שחליצה הוגנת היא:
בשנאם זרה דרחל דחליצה באחרונה
 לא תפטרה דחליצה דרחל גרועה הואי
 דאי בעי לייבומי לא מצי דאחות

חלוצתו היא: **אלא זרה דלאה**
סיפטר. דחליצה לאה כשרה היא דאי
 הוה בעי מצי לייבומי: **זרות דעלמא**.
 כלומר כל היכא דמיטמרי כה"ג לא

נפטרו זרות של אחרונה: **אי הכי**.
 לזרות דקאמר שמואל זכרה דרחל
 שחליצה באחרונה קאמר: **חלץ לזרות**
נפטרו אחיות. בתמיה. דכי חלץ

לזרת אחות חלוצה נפטרה אחות
 החלוצה: **אזרה דרחל מי מיפטרה**. אחליצה לזרה מי מיפטרה רחל:
 והא טנן. בהחולץ: **אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו**. ואפילו לא

היתה כרתה מאחיו אלא מנכרי וטעמא התם מפרש. והכא נמי אי הוה
 בעי לייבומי לא מצי: **הסתכל באחיות**. שחלץ ללאה לא יגמור זכרות לא
 פטרה חליצה זרה דרחל את רחל: **דטנן אסור אדם כו'** וכ"ש דלא
 יגמור באחיות דחליצה רחל לא מיפטרה זרה דלאו חליצה מעלייתא

היא דאחות חלוצתו היא אלא שניהן זריכות חליצה: **הסתכל בצרות**.
 שחלץ לזרת לאה: **יגמור אף באחיות**. אם רצה לחלוץ לרחל
 נפטרה כרתה ואע"ג דאמר קרובת לאה שהיא זרת חלוצתו לא
 גריע כהכי דמתן מותר אדם בקרובת זרת חלוצתו וה"נ כיון דאין

זיקה אי הוה בעי לייבומי לרחל מייבס וכל שכן גמר בצרת רחל
 ולא ברחל (ט) דשכיחא מילתא טפי: **לעולם**. כדאמר שמואל
 כרישא חלץ לאחיות לא נפטרו זרות משום דיש זיקה וחליצה האחיות
 גרועה ואפילו זרת לאה לא מיפטרה חלץ לזרות נפטרו אחיות
 דחליצתן משוכחות משל אחיות. ודקשיא לך הוה זרת אחות אשה

בזיקה והיא כי אחות וזוקה גופה לא היא משום דלא אלימא זיקה לשוויי לזרה כי ערוה ולא גזרו חכמים אלא באחות וזוקה:
 לזרות לאחין. ואפילו זרת אחות אשה שרי לייבומי וכ"ש זרת אחות וזוקה: **אי הכי**. אמאי מני חלץ יבומי נמי תתייבס הזרה:
 בעלת

(א) לקמן נא. (ב) לקמן נא.
 (ג) לעיל י"ב. (ד) לקמן מ.
 (ה) שס. (ו) לעיל י"ב. עדינות
 פ"ד מ"ח [לעיל ט.].
 (ז) [לעיל י"ב. י"ג. י"ד. י"ה] [לעיל
 טו.]. (ט) דשכיחא.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהוא לה אחות
 אשה: (ב) תוס' ד"ה
 שמואל וכו' נפטרו זרות
 אלא שמואל כתיב ויבמת
 אחיות מתמק:

מוסף רש"י

חלץ לבעלת הוגט לא
 נפטרה צרה. נפלו לפניו
 שתי יבמות ונתן גט
 לאחת מהן ואחר כך חלץ
 לה לא נפטרה זרה, משהו
 משום דקלישא זיקתה ולא
 אלימא חליצה לאפקועי
 זיקה אלימא לזרתה
 (לקמן טא). חלץ לבעלת
 המאמר לא נפטרה
 צרה. דכיון דבעי גט
 למאמר לא היא חליצה
 מעלייתא לאפקועי זיקה
 דחבתה (לקמן טב). אסור
 אדם בצרת קרובת
 חלוצתו. ראובן חלץ ללאה
 ורחל נשאה לנכרי ולה זרה
 ומת נכרי, אסורה הזרה
 לראובן וטעמא מפרש
 כגמלא (לקמן טג). זרות
 אדם בקרובת זרת
 חלוצתו. ולא אמרין זרה
 כחלוצה ואסור בקרובתו
 (טד). בית שמאי מתירין
 הצרות לאחין. מתירם
 זרת ערוה להמייבס לאחין,
 דלית להו הך דרשה
 דלזכור (דעיר יג). בואו
 ונתקן להם לצרות.
 הערות (דעיר יד). שיהו
 חלוצות. וישארו לשוק
 כהכשר לדברי הכל (דעיר
 טו).